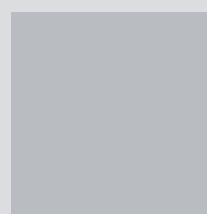
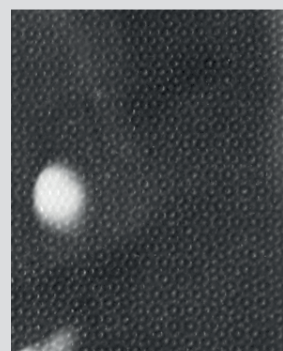

Władysław Liniański „Mścistał”

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

IE BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE

Pułkownik „Mścistaław”

Pułkownik Władysław Liniarski „Mścistaław” służbę rozpoczął w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej. Po odzyskaniu niepodległości wstąpił do Wojska Polskiego. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej oraz kampanii wrześniowej, dowodząc wówczas I batalionem 62. pp. Pod koniec 1939 r. wstąpił do Związku Walki Zbrojnej, budując struktury podziemia niepodległościowego na Białostocczyźnie. Stał na czele Okręgu Białystok AK, zaś po rozwiązaniu organizacji kontynuował walkę na czele Armii Krajowej Obywatelskiej. Był oficerem najdłużej sprawującym funkcję komendanta okręgu AK.

↑ Fotografia portretowa w mundurze.
📷 Zbiory Grażyny Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1897

Młodzieńcze lata

Władysław Liniarski urodził się 23 listopada 1897 r. w miejscowości Małachowice-Gustawów (pow. włoszczowski, gubernia kielecka) w rodzinie Jana i Józefy z d. Bielanowicz. Liniarscy posiadali niewielkie gospodarstwo, Jan dodatkowo zajmował się ciesielstwem. Mimo tego, że rodzina była niezamożna, rodzice Władysława postanowili wysłać go do szkół wojskowych.

↑ Władysław Liniarski z kolegą Franciszkiem Gawlikowskim, 1914 r.
 📷 Zbiory Grażyny Sibilskiej

↑ Władysław wraz z ojcem wśród przymusowo zatrudnionych przy budowie mostu na Pilicy, 1915 r.
 📷 Zbiory Grażyny Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1922

Wojsko Polskie

← Liniarski (z prawej) na początku służby w 24. Pułku Piechoty w Radomiu, 1919 r.
📍 Zbiory Grażyny Sibilskiej

↓ Liniarski (w środku) w Szkole Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej-Komorowie.

📍 Zbiory Grażyny Sibilskiej

W czasie I wojny światowej Władysław Liniarski zaangażowany był w działalność konspiracyjną. Uznaje się, że do POW na Kielecczyźnie wstąpił ok. 1916–1917 r. Od 1919 r. służył w Wojsku Polskim – początkowo w 24. Pułku Piechoty w Kozienicach, skąd został skierowany na szkolenie do batalionu zapasowego w Radomiu. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, po której zakończeniu odbył kurs w Szkole Oficerów Gospodarczych w Krakowie. Dało mu to możliwość objęcia funkcji oficera gospodarczego w WSO w Brześciu nad Bugiem. Przełożeni doceniali jego pracę biurową w zakresie rachunkowości i buchalterii wojskowej.

W 1932 r. Liniarski został przeniesiony do Szkoły Podchorążych Piechoty znajdującej się w Ostrowi Mazowieckiej-Komorowie, gdzie pełnił funkcję instruktora i oficera mobilizacyjnego. Dwa lata później zaś przydzielono go do 62. Pułku Piechoty w Bydgoszczy – był tam adiutantem, a następnie dowódcą 6. kompanii w II batalionie. W 1938 r. objął stanowisko I oficera w sztabie 15. Dywizji Piechoty, później pracował w sztabie generalnym. Przeszedł także kurs dowódców batalionowych w Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Wybuch II wojny światowej

W marcu 1939 r. Władysław Liniarski został powołany na dowódcę I batalionu 62. pp, który zajął pozycje obronne na odcinku wzgórze Trzemiętowo-Wojnowo. W kolejnych dniach walczył m.in. na przedmościu bydgoskim w szeregach Armii „Pomorze”, która w obawie przed okrążeniem cofała się w kierunku południowym. Brał udział w bitwie nad Bzurą oraz w obronie Warszawy. Podczas walk w Puszczy Kampinoskiej został ranny, schwytyany przez Niemców i skierowany do szpitala polowego w Rawie Mazowieckiej. Zbiegł 23 października 1939 r.

→ Podczas ćwiczeń
wojskowych.
📍 Zbiory Grażyny
Sibilskiej

↑ Podczas ćwiczeń wojskowych, Liniarski pierwszy z prawej.
📍 Zbiory Grażyny Sibilskiej

→ Spacer po
Warszawie, 1939 r.
📍 Zbiory Grażyny
Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**Wojna trwa!
Dopóki na
polskiej ziemi
będzie jeden
zaborczy żołdat**

*czy bojec obcego państwa - wojna trwa!
Dopóki ostatni NKWD-zista nie opuści
naszych granic - wojna trwa!*

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

*Odezwa wydana w lutym 1945 r.
przez ppłk. Władysława
Liniarskiego „Mścislawa”*

1940

Komendant Obszaru Białystok ZWZ

Władysław Liniarski najprawdopodobniej w grudniu 1939 r. został zaprzysiężony do Związku Walki Zbrojnej, pozostając w dyspozycji Komendy Głównej ZWZ. Jesienią 1940 r. oddelegowano go wraz z dwoma innymi oficerami na Białostoczczyznę. Ich zadaniem było utworzenie siatki konspiracyjnej w Obszarze Białostockim, obejmującym województwa białostockie, nowogródzkie oraz poleskie, a dodatkowo scalenie z innymi, mniejszymi podziemnymi organizacjami. Pod koniec listopada 1940 r. ppłk Józef Spychalski (dotychczasowy komendant Obszaru nr 2 Białystok) został schwytany przez NKWD, w konsekwencji czego należało przeorganizować najwyższe szczeble struktur ZWZ. „Mścisław” objął wówczas dowództwo nad Obszarem Białystok ZWZ.

→ Liniarski tuż przed przeniesieniem na Białostoczczyznę, początek 1940 r.
 📍 Zbiory Grażyny Sibilskiej

↑ Pieczęć dowództwa Okręgu Białystok AK.
 📍 AIPN

← „Mścisław” w cywilnym ubraniu nieopodal jednej ze swoich konspiracyjnych kwater.

📍 Zbiory Grażyny Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Na czele Okręgu Białystok AK

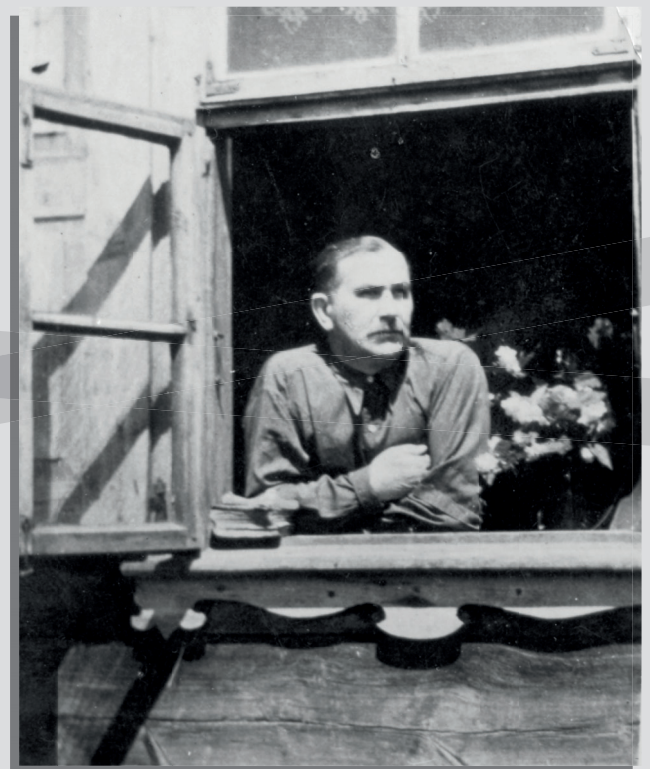

↑ Fałszywe dokumenty Liniarskiego wystawione na imię i nazwisko Jan Kulesza z 1942 r.
 █ AIPN

Tymczasem trwały kolejne aresztowania kadry dowódczej. Liniarski, który dał się poznać jako dobry organizator i koordynator działań, został mianowany komendantem Obszaru Białystok, a po przemianowaniu ZWZ w AK Komendantem Okręgu Białystok. Rozpoczął aktywną działalność, powołał nowych komendantów, uporządkował kwestie kadrowe i awansowe, zadbał o pozyskanie nowych oficerów. Zwracał szczególną uwagę na selekcję żołnierzy przyjmowanych w szeregi. Sam jednocześnie bardzo przestrzegał zasad konspiracji – nosił niewyróżniającą się odzież, często zmieniał kwatery, używał kilku pseudonimów oraz nazwisk, nie spotykał się osobiście z podwładnymi niższego szczebla, dzięki czemu pozostawał nieuchwytny. Sam Komendant Główny AK gen. Tadeusz Bór-Komorowski pochlebnie ocenił funkcjonowanie Okręgu kierowanego przez Liniarskiego.

↓ Mapa okręgów AK.
 █ IPN

↑ Liniarski w konspiracyjnej kwaterze, prawdopodobnie w Skarżynie Starym.
 █ Zbiory Grażyny Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1944

Nowa okupacja

Decyzją Władysława Liniarskiego akcja „Burza” na Białostocczyźnie została przeprowadzona w mocno ograniczonym zakresie. W obliczu wysokich strat żołnierzy zbrojnego podziemia w Okręgu Białostok AK komendant postanowił nie ujawniać i nie dekonspirować siatki. 28 sierpnia 1944 r. wydał rozkaz zmiany pseudonimów i kryptonimów oraz infiltrację nowej, sowieckiej władzy instalującej się w Białymstoku.

← Fotografia z jednego z fałszywych dokumentów Liniarskiego z 1944 r.

📌 AIPN

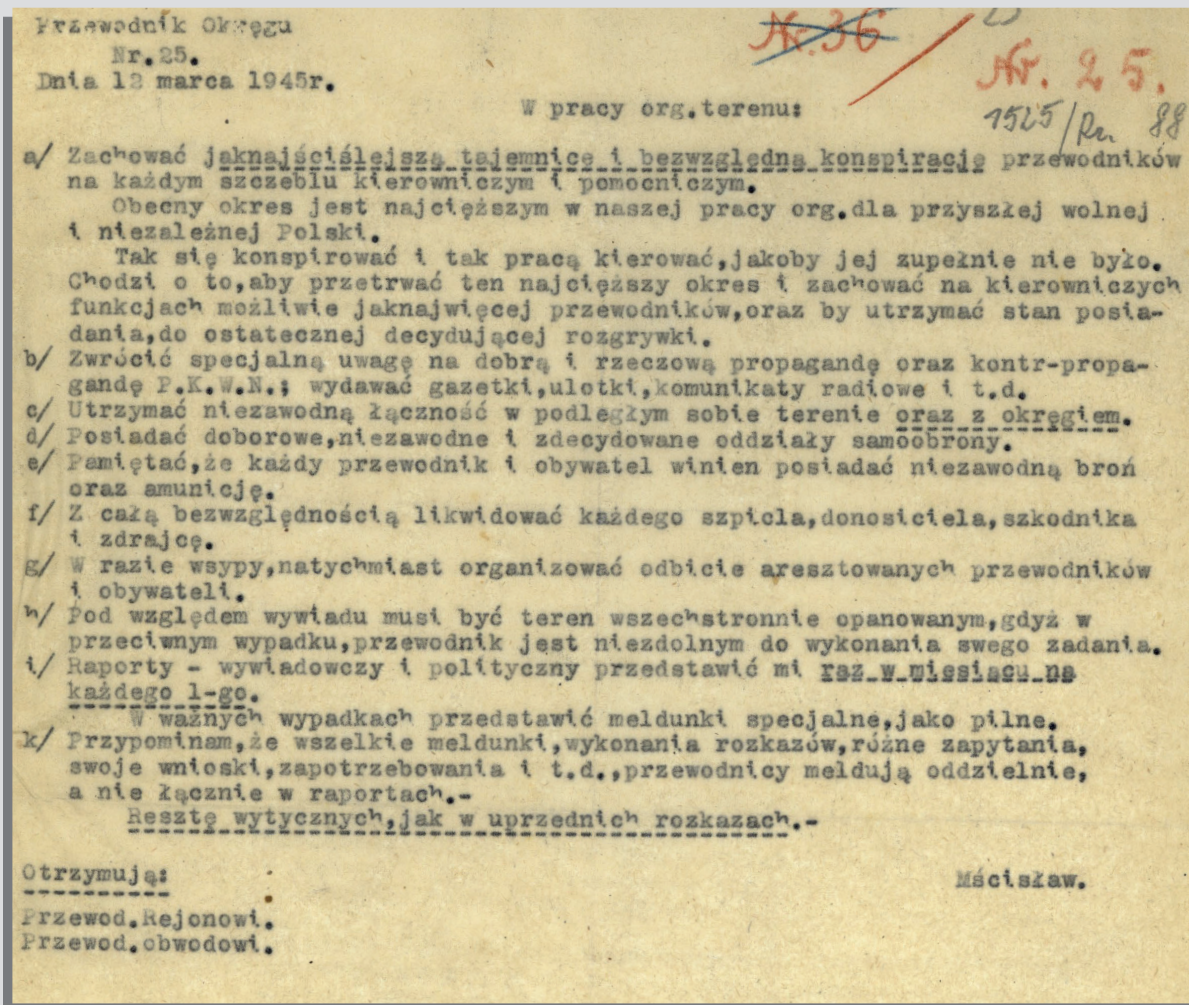
→ Fałszywe dokumenty Liniarskiego wystawione na imię i nazwisko Jan Sikora z 1945 r.

📌 AIPN

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Armia Krajowa Obywatelska

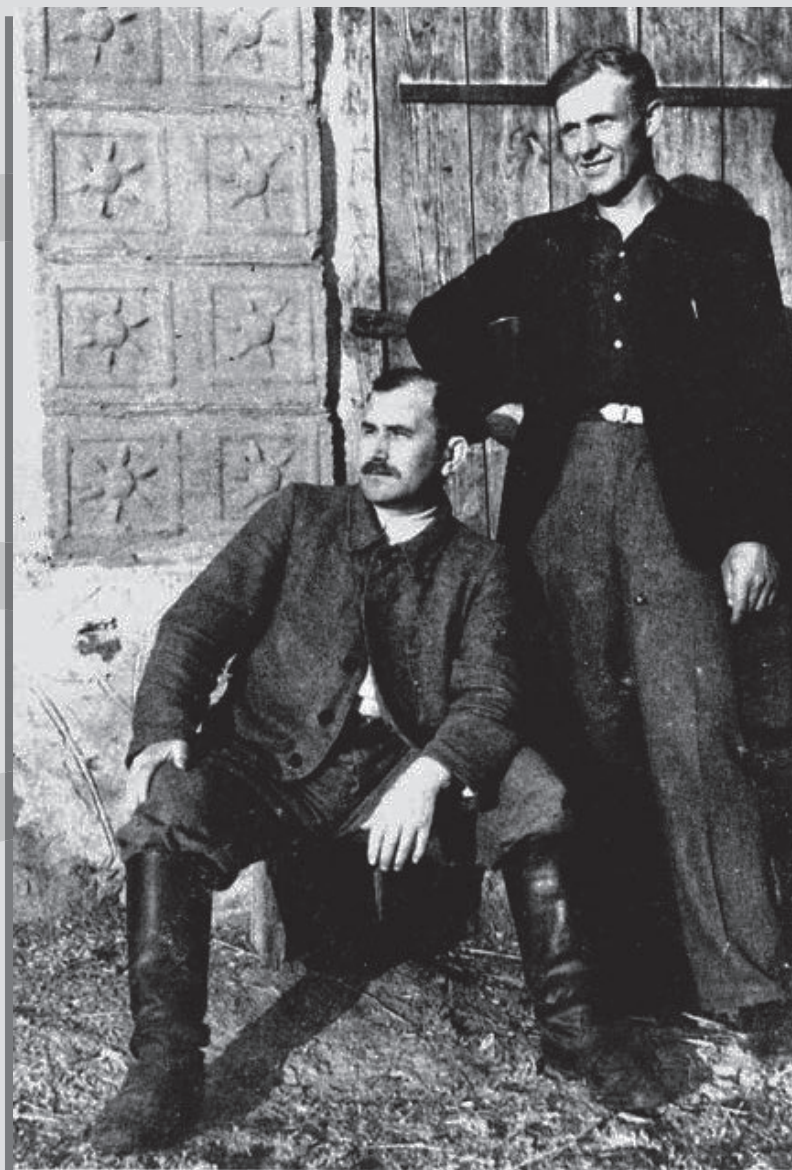

↑ Instrukcje pracy konspiracyjnej na terenie Okręgu Białystok AKO z 12 marca 1945 r.

📄 AIPN

→ Ppłk Władysław Liniarski „Mściśław” i ppor. Jan Zieliński „Skrzetuski” (szef bazy łączności krypt. „Źródło”).

📄 AIPN

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Po rozkazie Komendanta Głównego AK, gen. Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, o rozwiązaniu Armii Krajowej Liniarski zdecydował się kontynuować działalność konspiracyjną. Już 15 lutego 1945 r. zdecydował o dalszej walce, a trzy dni później powołał nową organizację, przekształcając okręg w Armię Krajową Obywatelską. Kładł nacisk na dywersję, likwidację konfidentów, uwalnianie więźniów i rozpracowywanie władz bezpieczeństwa. Zwracał także uwagę na ochronę ludności i członków organizacji. Podejmował szereg działań umożliwiających przemieszczanie się w kierunku zachodnim oddziałów operujących na kresach.

Armia Krajowa nie może być rozwiązana,

***bo nie oddacie rodzonej córki, mowy, wiary,
zagrody na łup rosyjskiego zaborcy, który chce
wcielić Polskę do Rosji, a całą ludność wywieźć do
Syberii, do rosyjskich kopalń, kołchozów. Armia
Krajowa Obywatelska istnieje nadal. Bo dowódca
AK wydał rozkaz: „Bądźcie nadal przewodnikami
Narodu”.***

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Aresztowanie

↑ Budynki więzienia przy ul. Rakowieckiej.
📍 Ośrodek KARTA

↓ Rysopis Liniarskiego przedstawiony przez jednego z żołnierzy podziemia podczas przesłuchań w UB.
📍 AIPN

Władysław Liniarski został aresztowany 30 lipca 1945 r. w Brwinowie pod Warszawą. Początkowo przesłuchiwany był w Łodzi, gdzie starał się ukryć swoją tożsamość, lecz przesłuchujący dali mu jasno do zrozumienia, że doskonale wiedzą, z kim mają do czynienia. Przewieziony został do Warszawy, gdzie do 9 października przesłuchiwany był ok. 20 razy. Z dokumentów wynika, że prowadzący przesłuchania zmieniali się niejednokrotnie, „badania” bowiem trwały nawet kilkanaście godzin. Podczas ciężkiego śledztwa przekazał tylko fakty znane już MBP, a podawał nazwiska osób, co do których miał pewność, że zostały już wcześniej aresztowane. Podczas konfrontacji z pozostałymi ujętymi żołnierzami podziemia starał się brać winę na siebie.

Liniarski został także zmuszony do wystosowania odezwy do żołnierzy okręgu, w której wzywał do ujawniania się. Kilka dni później udało mu się przemycić z celi gryps, w którym unieważnił odezwę.

1. „Mseiskaw” - komendant okręgu:

Rysopis: Wzrost średni, lat około 50 i więcej, twarz okrągła, oczy niebieskie, blondyn, cześć się do góry, miał długie włosy, ostatnio - miał włosy angielski, ubrany był w zwykłym wiejskim, lnianym ubraniu, chodził zawsze ze zwykłym kijem. **ant**

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1946

Proces

i z a t o s k a z a ł :

oskarżonych Liniarskiego Władysława syna Jana i Tokarzewskiego Ferdynanda, syna Józega na zasadzie art. 1 Dekretu o ochronie Państwa z dnia 30.X. 1944 r. każdego z nich na karę więzienia przez 10 / dziesięć / lat;

na zasadzie art. 29 K.K.W.P. w związku z art. 3 p.a. Dekretu o ochronie Państwa każdego z nich na karę śmierci i na zasadzie art. 29 K.K.W.P. w związku z art. 225 § 1 k.k. każdego z nich na karę śmierci. Na mocy art. 32 § 2 i 33 § 1 K.K.W.P. wymierza się każdemu z oskarżonych jako karę łączną - karę śmierci. Na mocy art. 12 Dekretu o ochronie Państwa i art. 49 § 1 KKWP orzeka się w stosunku do każdego ze skazanych utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze. Od zarzuczonego oskarżonym przestępstwa z art. 27 K.K.W.P. w związku z art. 9 Dekretu o ochronie Państwa obu oskarżonych uniewinnia się. Postępowanie karne przeciw obu oskarżonym w sprawie o przestępstwo z art. 191 k.k. na mocy art. 2 p. 1 i art. 4 dekretu z dnia 2 sierpnia 4 r. o amnestii i postępowanie karne w sprawie o przestępstwo z art. 117 § 1 i 2 K.K.W.P. - na mocy art. 5 § 1 p. 1 lit. b i art. 11 § 3 tegoż dekretu umarza się. Dowody rzeczowe w postaci rozkazów, instrukcji, raportów, meldunków i sprawozdań - pozostawić w aktach sprawy.

Przewodniczący: /-/ Karpinski
Sędzia: /-/ Kot Stanisław
Ławnik: /-/ Bohusz Bolesław

Sporządzono wobec niego dwa akty oskarżenia - MBP uznało, że pierwszy jest niewystarczający. Ostatecznie, 20 maja 1946 r. Władysław Liniarski został skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na karę śmierci. Miesiąc później Bolesław Bierut w drodze prawa łaski zamienił karę śmierci na 10 lat więzienia. Podczas odbywania kary został wmanewrowany w śledztwo przeciwko płk. Augustowi Emilowi Fieldorfowi „Nilowi” i pod tymi samymi zarzutami jak poprzednio został ponownie aresztowany. Na wolność wyszedł w 1954 r. Podczas odbywania kary stan jego zdrowia drastycznie się pogorszył.

← Wyrok WSR w Warszawie z 20 maja 1946 r. skazujący Liniarskiego na karę śmierci.

📄 AIPN

← Więzienie mokotowskie w Warszawie przy ul. Rakowieckiej.

📄 AIPN

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Działalność kombatancka

↑ Zdjęcie z dokumentów Liniarskiego, lata 70.
📁 Zbiory Grażyny Sibilskiej

↓ Liniarski (siedzi z prawej) podczas uroczystości poświęcenia tablicy upamiętniającej poległych żołnierzy AK w Suwałkach, 1978 r.

📁 AIPN

↑ „Mścisław” (w środku) ze swoimi dawnymi podkomendnymi: „Sanem”, „Korwinem”, „Maksem-Vendettą” i Stanisławem Krucińskim.

📁 Zbiory Grażyny Sibilskiej

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Upamiętnienie

↑ Miejsce spoczynku Władysława Liniarskiego na warszawskich Powązkach.

📍 Karolina Dobek

↓ Tablica upamiętniająca Władysława Liniarskiego w Białymstoku.

📍 Paweł Bezubik

Władysław Liniarski „Mścisław” zmarł 12 kwietnia 1984 r. w wieku 86 lat. Został pochowany na warszawskich Powązkach. Był wielokrotnie odznaczony, m.in. Krzyżem AK, Virtuti Militari, trzykrotnie Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Wyrok WSR został unieważniony w 1994 r. Upamiętniono go m.in. ulicą w Białymstoku i Siemiatyczach oraz tablicami w Białymstoku i Warszawie. W marcu 2017 r. 1. Podlaska Brygada Obrony Terytorialnej przyjęła za patrona płk. Władysława Liniarskiego „Mścisława”. W tym samym roku został pośmiertnie mianowany na stopień generała brygady.

DOWÓDCY AK OKRĘGU WILNO-BRZEŚĆ BIAŁYSTOK-NOWOGRÓD

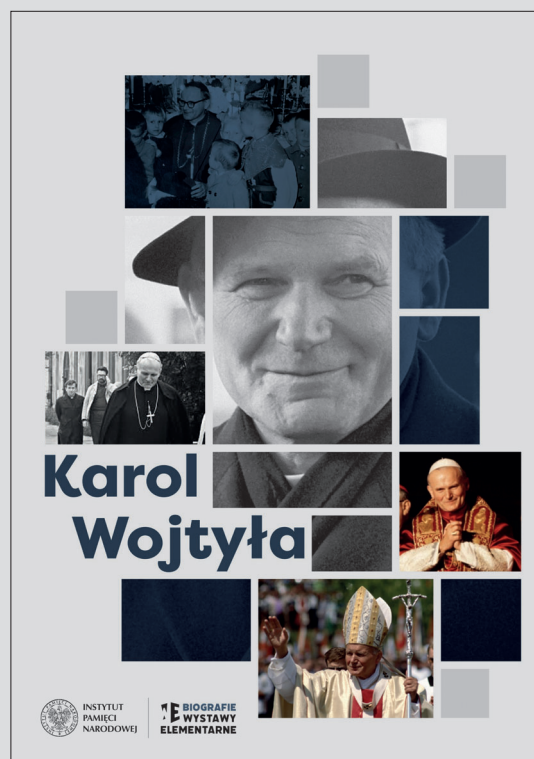
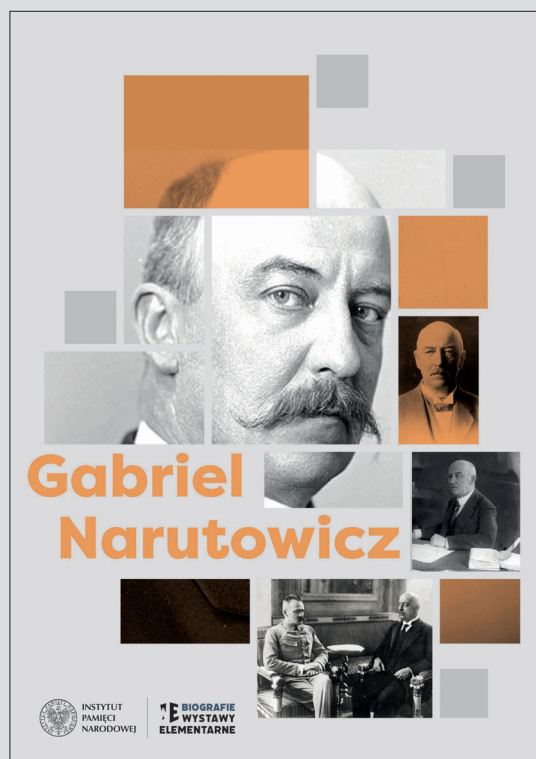
↑ Liniarski jest jednym z bohaterów ukazanych na znaczkach pocztowych wydanych przez „Solidarność” w 1986 r.

📍 Ośrodek KARTA

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Zobacz więcej wystaw z serii na www.edukacja.ipn.gov.pl

Zobacz inne wystawy Elementarne:

Autor wystawy: Karolina Dobek

Recenzja: dr Tomasz Łabuszewski

Korekta: Edyta Chrzanowska

Koncepcja graficzna serii: Paulina Żak

Skład: Radosław Wnorowski

W wystawie wykorzystano zdjęcia: Ośrodka KARTA, Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, ze zbiorów Grażyny Sibilskiej, Pawła Bezubika, autora

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**